

Bohoslužby v Zábřeze 25.prosince 2018

Lk 2, 1-14

Milé sestry, milí bratři, za císaře Augusta, když měl být sečten lid po celém světě, když Sýrii spravoval Quirinius, ... došlo k velkému povstání. I tak by pro některé čtenáře Lukášova evangelia mohl začínat příběh, který se odehrál někdy v době na přelomu letopočtu. Soupis všeho lidu po celém světě, tedy i v zemi judské, dnes přejdeme jen koutkem oka jako dobovou okolnost, která uvedla Josefa s Marií na cestu do Betléma. Avšak pro horlivého ctitele Hospodinova byl takový čin popřením Boží vlády nad zemí, která byla zaslíbena potomkům Abrahama. Byl to čin, který tedy také uvádí do pohybu. Mnozí se chopí zbraní, aby silou dali najevo, že císař se dotkl něčeho, co je jen jejich. A oni se toho jen tak nevzdají.

Pro příběh Ježíšova narození je to trochu podivná asociace. Na druhou stranu možná, že ji evangelista Lukáš chtěl zmínit, nebo někam na pozadí svého příběhu nastínit. Přeci jen má pro porozumění Ježíšovu narození svůj smysl. Touha sečíst lid po celém světě ukazuje k Augustovu velikášství. Cítí se být bohem, vnímá tedy, že celá země mu patří. Sčítáním lidu dává najevo, že je to jeho lid, podléhá jeho moci. I když Lukáš dodává, že jde o daňový soupis, tedy věc, která je svým způsobem pochopitelná jako krok pragmatický, přesto je patrné, že jde o prohlášení Augustova panství nad lidmi i jejich zemí. Vlastně je to úžasná souvislost s Božím dílem. Být jako Bůh, stavět se do pozice někoho svrchovaného, to nezačalo u císaře Augusta z ničeho nic. Tato touha se objevila v lidském srdci už mnohem mnohem dříve. A přinesla s sebou jev, kterému říkáme hřích. Tedy něco, co lidskou existenci zcela rozložilo, co rozkládá i naše životy. Jistě si toho dobře všímáme, že mnoho problémů ve vztazích i komunikaci vzniká právě tehdy, když příliš vyvýšíme své já, když se oproti těm druhým cítíme jako bohové. Ne vždy jde s takovým pocitem ruku v ruce pocit vlastnění toho druhého, ale už jen samotné vyvýšení svého já vzbuzuje reakce, které nevedou k ničemu dobrému. A tak můžeme směle říct, že v nápadu sečíst lidstvo po celé zemi se koncentruje podstata lidského hříchu, jeho moc dosahuje svého vrcholu.

Nelze se divit, že v nitru vztahujícím se k Hospodinu, vyvolává takový nárok císaře odpor. Přece víme, že naším Pánem je Bůh, nemůžeme souhlasit s tím, že si na nás dělá nárok někdo jiný.

Nabízí se otázka, co ale v tuto chvíli vyjádří člověk tím, že vezme do rukou zbraň, že použije svou sílu? Opravdu dává najevo Boží vládu nad svým životem? Není to spíš takový obrazný souboj dvou kohoutů o jedno smetiště? Vždyť naše dějiny jsou plné zkušeností, že pod horlivost za věci Boží se dá skrýt mnoho sobectví, mnoho horlivosti spíš za své vlastní zájmy, touhy a sny. Proto i ten boj o věc Boží může být spíše bojem za to, že sám si člověk chce být bohem, chce svobodu nejen od císaře, ale i od Hospodina.

Postava císaře Augusta může být ztělesněním moci hříchu. Vidíme, jak si dělá nárok na náš život, vše, co nám patří, chce mít hezky pod kontrolou. Shodneme se na tom, že vědomí moci hříchu nad našimi životy není nic moc příjemného. Není nám z takového stavu dobře. Proto je v člověku silná touha přemoci toto panství, které ho svírá. A tady může být zajímavá ta okolnost povstání horlivých Izraelitů proti císaři. Vždyť si můžeme říct, že ten život je přeci náš a tak ho tomu hříchu nenecháme. Jenže co se dá vlastně udělat, aby moc hříchu nad námi ztratila svou sílu? Můžeme vzít vše do svých rukou a bránit se tak jako povstalci? Možná je to lepší než nic, ale můžeme takový boj vyhrát? Povstalci vzdorovali poměrně dlouho, ale nakonec je císařská moc překonala. V boji s hříchem je to to samé. Můžeme se bránit dlouho, ale on nás nakonec udolá. Nemáme sami tolik sil, abychom takový boj mohli dovést do vítězného konce. Nezní to zrovna povzbudivě, ale je to skutečnost. Tento postup totiž v sobě nese něco, co tomu hříchu stále dodává jeho moc, proto nemůže být poražen.

Když se ještě jednou vrátím k tomu, že nárok císaře na judskou zemi vyvolal povstání, je patrné, že došlo také ke střetu těch, kdo ji považovali za své vlastnictví. Je to vlastně podobná situace jako otázka našeho života. Když jej chce ovládnout hřích, prosazujeme sami sebe. Jenže tím zapomínáme na jednu dost podstatnou věc. Touha být jako Bůh nemá ten špatný základ ve snaze vyvýšit sám sebe. Problém je spíše v tom, že člověk odsouvá do pozadí nárok Boží. Zříká se Boží autority, Boží moci nad sebou samým. Takže jak nárok císaře, tak zbraň v ruce na obhajobu svého práva jsou jen dvě strany jedné mince. Jsou to jen dvě různé podoby toho, že člověk zapomíná na to, že moc hříchu pramení předně z odloučení od Boha. Hřích je tím mocnější, čím méně se držíme Boží ruky a čím více spoléháme jen sami na sebe a chceme věci řešit po svém.

Za císaře Augusta se dal svět do pohybu. Na jedné straně se stal svědkem vrcholu lidské pýchy, která sebe sama považuje za boha. Na straně druhé se stal svědkem síly lidské pýchy, která se cítí povoláná hájit svou silou Boží práva. A někde mezi tím klopýtá těhotná žena, podpíraná mužem, který si dělá starosti o klidnou noc, tolik potřebnou pro ženu před porodem. Unaveně míjejí pastviny, kde pod širým nebem pastýři bdí nad stády, možná také trochu znepokojeni starostmi o to, jaká bude další noc. Bude klidná, nebo je vyruší šelmy, které by si rády smlsly na jejich ovčích? Myšlenek mají v hlavě dost, ale asi neřeší jak moc oprávněné jsou nároky císaře na jejich životy a majetek, jak moc oprávněné jsou akce různých horlivců, kteří občas zapíchnou nějakého Římana, občas ale způsobí nepříjemnost i jim samotným. Žijí své

životy, ve kterých se každý den potkávají s tím, co dokáže hřích. Lidská prázdnota, lhostejnost, beznaděj, nezáměr o druhého. To jsou věci, které vedou k nepokoji. A nemají nic společného s tím, jestli císař ve své pýše chce vědět kolik má poddaných a jaké mu to vynese daně. Za lidskou lhostejnost, za tvrdá srdce nemůže císař ani král, správce. Stejně tak je nezměnní horliví zastánci izraelské samostatnosti či učitelé Mojžíšova Zákona. Na tuto lidskou bolest působí zcela jiný lék. Uprostřed dohadování se božské pýchy a sebevědomého akčního já přichází na svět dítě. V jeho narození se nejprve odráží lidská bída, která mu nechává prostor v jeslích někde ve stáji. Zároveň ale zaznívá andělská sláva, když mohutný zpěv nebeského zástupu vstupuje do bdění pastýřů na nedalekých pastvinách.

Dnes se vám narodil Spasitel v městě Davidově. Touto cestou Bůh začíná spásu lidského života. Žádné gesto pýchy ani síly, ale jen výraz bezmoci a pokory. Je to věc, která posluchače Lukášova evangelia musí nutně zarazit a s nimi i nás nutí zamýšlet se nad samotným Božím působením. Co tím Bůh člověku říká, když pro počátek svého díla spásy volí právě tuto cestu? A jaký ve vztahu k nám vlastně je?

Andělé svůj chvalozpěv končí slovy, která jsou vyznáním Boží slávy, ale také právě odhalením jeho díla. Někdy nás v tom chvalozpěvu rozptylují různé úpravy a výklady a tak zaniká, že ono je to vlastně vyznání návratu věcí do nějakého Bohem zamýšleného stavu. Narozením Ježíše se vše začíná vracet do normálu. Sláva na výsostech Bohu. Výsosti, to jsou nejvyšší místa, nebesa, která patří Bohu. Žádný císař, žádný jiný člověk, ale Bůh stojí na vrcholu všeho. A je tak i oslavován, to znamená, že tuto jeho vyvýšenost svět přijímá. To je první věc, která se dává do pořádku. Místo Boží je nad námi, ne někde nás v ústraní. Bůh není konkurent, není nástroj na prosazení naší vlastní moci. Je autorita, kterou oslavujeme, ale také si ji zodpovídáme. A na zemi pokoj. Dnes je země jedno veliké bojiště. Nemyslím tu spoustu různých válek a bojůvek, ale spíš boj člověka se sebou samým, s mocí hříchu, která ho svírá a pustoší jeho nitro. V Ježíši do tohoto bojiště přijde pokoj, protože on je ten, kdo tuto moc zlomí, překoná. V tuto chvíli není důležité rozebírat, jak to udělá, jak se tak stane. Mnohem důležitější je důvěra, že Bůh skrze Ježíše navrátí lidskému životu pokoj. Posledním bodem andělského zpěvu jsou samotní lidé. Mluví se o dobré vůli, ale doslova můžeme přeložit, že jde o zalíbení, oblibu. V lidech zalíbení ze strany Boží. Právě toto je věc, kterou Ježíš zdůrazní ze všeho nejvíc. Bůh je ten, kdo se k člověku sklání v milosti, kdo jej má rád. Nenavazuje obchodní vztah, ve kterém platí, že se dává něco za něco. Když posílá svého Syna, mocného Krále, necháván jej narodit v jeslích a vítat houfem pastýřů. Může být lepší svědectví toho, že Bůh dává vše právě tam, kde nečeká, že může dostat zpět?

Za císaře Augusta, když pýcha císaře činila z člověka boha, se skutečný Bůh stal člověkem a ukázal, jak hodnotné pro něj je právě lidství. Nepotřebuje v člověku parťáka na nebesích, ale protějška zde na zemi. Za císaře Augusta, kdy se horliví Boží služebníci chopili zbraní, aby hájili Boží zemi, přišel Bůh jako bezbranné a bezmocné dítě, aby celou zemi vybojoval svou tichostí,

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Středa, 13 Březen 2019 19:56 -

pokorou a nakonec i obětí na kříži. Za císaře Augusta, když lidská lhostejnost odmítla soucit s těhotnou ženou, přišel Bůh, aby projevily svou soucit s člověkem a vykoupil je z moci lhostejnosti a vnitřní prázdnoty.

Pane Ježíši, mnohdy hledáme různé cesty, jak najít svou svobodu, jak se zbavit prázdnoty, kterou v nás působí náš hřích. Děkujeme, že ve tvém narození můžeme poznávat Boží lásku, která naši prázdnotu naplňuje a vede k novému životu.

Amen.

p { margin-bottom: 0.25cm; line-height: 120%; }